

Sygn. akt IV CSK 637/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku J. K.-M.
przy uczestnictwie M. K.
o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 sierpnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w G., na skutek apelacji uczestnika M. K. od wpisu Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 marca 2018 r. sygn. akt DzKW [...], KW [...], uchylił zaskarżony wpis i wniosek J. K. – M. oddalił.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wnioskodawczyni wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jej zdaniem, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ już z samej treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd Okręgowy w sposób rażący i oczywisty dopuścił się naruszenia w szczególności normy art. 626⁸ § 2 k.p.c., gdyż rozpoznając wniosek o wpis w księdze wieczystej badał również dokumenty nie tylko nie dołączone do wniosku,

ale nawet w tej dacie nie istniejące. Gdyby Sąd drugiej instancji nie naruszył podstawowych zasad postępowania wieczystoksięgowego, obligujących sąd wieczystoksięgowy do rozpoznania wniosku w oparciu jedynie o treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej w chwili złożenia wniosku - niechybnie wydałby orzeczenie oddalające apelację złożoną przez uczestnika. Nastąpiła zatem w sprawie sytuacja, w której naruszenie ww. przepisów przez Sąd Okręgowy spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia oraz niesprawiedliwego dla wnioskodawczyni.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji

orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała, by zaskarżone postanowienie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami.

Stanowisko wyrażone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pomija treść uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15 (OSNC 2016, nr 7-8, poz. 81), w której wyjaśniono, że przepis art. 626⁸ § 2 k.p.c. nie wyłącza możliwości brania przez sąd pod uwagę przy rozstrzyganiu wniosku o wpis do księgi wieczystej okoliczności znanych mu urzędowo, w świetle których istnieje przeszkoda do żadanego wpisu (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 661/09, OSNC 2011, Nr 1, poz. 12). Artykuł 626⁸ § 2 k.p.c. bowiem nie reguluje tego, w jaki sposób sąd ma stwierdzić przeszkodę wpisu, lecz wskazuje jedynie środki dowodowe, z których mogą korzystać uczestnicy w postępowaniu o wpis. Do okoliczności znanych sądowi z urzędu zaliczyć należy przede wszystkim fakty, które wynikają z dokumentów znajdujących się w aktach księgi wieczystej, wynikające z dokumentów innych ksiąg wieczystych i treści innych ksiąg wieczystych, a także fakty wynikające z pism lub środków zaskarżenia złożonych przez uczestników postępowania wieczystoksięgowego sprzeciwiających się wpisowi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2017 r., IV CSK 657/16, nie publ. i z dnia 4 kwietnia 2017 r., I CSK 514/16, nie publ.). Stanowisko Sądu Okręgowego uwzględniające dokumenty znane mu z urzędu, w tym na skutek ich przedłożenia przez skarżącego uczestnika, zostało oparte na przytoczonych wyżej poglądach Sądu Najwyższego. W świetle powyższego nie można uznać, że oddalenie wniosku o wpis skutkowało wydaniem oczywiście wadliwego orzeczenia i powołana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej przyczyna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. została przez skarżącą wykazana.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z 13 § 2 k.p.c.,
Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj